

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичних технологій та менеджменту
Кафедра управління та забезпечення якості у фармації

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: **«ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ**
ПРОЄКТУ»

Виконала: здобувачка вищої освіти групи
073МОБ19(3,10з) спеціальності 073 Менеджмент
освітньої програми Менеджмент
Софія САПИЧ

Керівник: доцент закладу вищої освіти кафедри
управління та забезпечення якості у фармації, к.е.н.,
доцент
Яна ДЕРЕНСЬКА

Рецензент: професор закладу вищої освіти кафедри
менеджменту і публічного адміністрування
Харківського національного університету міського
господарства імені О. М. Бекетова, д.е.н., професор
Наталія КОНДРАТЕНКО

АНОТАЦІЯ

Робота присвячена обґрунтуванню теоретичних засад оцінки інвестиційної привабливості проєкту та розробці методики її проведення на прикладі фармацевтичного підприємства. Робота представлена на 53 сторінках та традиційно сформована із наступних розділів: вступу; 3 розділів й загальних висновків, що за змістом та формою відповідають окресленим на початку роботи завданням дослідження. Робота проілюстрована 19 рисунками та 12 таблицями, а перелік використаних джерел складається із 50 позицій.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, проєкт, методика оцінки, фармацевтичне підприємство.

ANNOTATION

The work is devoted to substantiating the theoretical foundations of the study of enterprise activity, analyzing the activity and evaluating communications in Comfy-Trade LLC and developing directions for improving communications at the enterprise. The work is presented on 53 pages and traditionally consists of the following sections: introduction; 3 chapters and general conclusions, which correspond in content and form to the research objectives outlined at the beginning of the work. The work is illustrated with 19 figures and 12 tables, and the list of references includes 50 items.

Keywords: communication, communication policy, labor productivity, management, improvement.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ.....	6
1.1 Визначення поняття «інвестиційна привабливість» та чинники впливу на неї.....	6
1.2 Підходи до оцінки інвестиційної привабливості.....	10
1.3 Аналіз методики та показників для оцінювання інвестиційної привабливості.....	15
Висновки до розділу 1.....	21
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АТ «ФАРМАК».....	22
2.1 Оцінка інвестиційної привабливості фармацевтичної галузі.....	22
2.2 Аналіз показників діяльності фармацевтичного підприємства.....	27
Висновки до розділу 2.....	35
РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЄКТУ.....	36
3.1 Оцінка інвестиційної привабливості товариства.....	36
3.2 Розробка моделі оцінки інвестиційної привабливості проєкту.....	40
3.3 Оцінка інвестиційної привабливості проєкту підприємства.....	42
Висновки до розділу 3.....	45
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	48
ДОДАТКИ.....	54

ВСТУП

Актуальність теми. Для забезпечення стабільного розвитку та залучення додаткового капіталу ключову роль грає інвестиційна привабливість (ІП) підприємства. Зростаюча конкуренція на ринках, посилення вимог інвесторів та швидкий темп технологічного прогресу створюють необхідність для компаній постійно підвищувати свій рівень привабливості для інвесторів. Серед компаній, що оптимізують свою діяльність для забезпечення ІП, особливе місце займають фармацевтичні підприємства (ФП), які працюють у високотехнологічному та конкурентному середовищі.

Актуальність дослідження є нагальною через постійні зміни у глобальному економічному середовищі та зростаючу конкуренцію на ринку фармацевтичних товарів. В умовах швидкої технологічної динаміки та стрімкого розвитку наукових досягнень, компанії, зокрема фармацевтичні, постійно змушені адаптуватися до нових вимог та умов.

Мета дослідження полягає в оцінці та аналізі рівня ІП проєкту досліджуваного ФП.

Завдання дослідження:

- проаналізувати сутність поняття ІП, дослідити чинники впливу на зміну привабливості інвестування;
- проаналізувати методики та показники для оцінювання ІП;
- оцінити ІП фармацевтичної галузі;
- проаналізувати показники діяльності ФП;
- провести оцінку ІП досліджуваного ФП;
- розробити модель оцінки ІП проєкту;
- оцінити ІП проєкту ФП, яке досліджувалося.

Об'єктом дослідження є ІП АТ «Фармак».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти оцінки ІП підприємства та проєкту.

Методи дослідження. В роботі використано загальнонаукові і спеціальні методи наукового пізнання; статистичний; соціологічного опитування; логічний; порівняння; графічний.

Інформаційною базою дослідження були статистичні матеріали Державної служби статистики України, сайт ФП, наукова інформація із всесвітньої комп'ютерної мережі Internet, результати особистих досліджень автора. Для дослідження ІП ФП застосовано аналіз фінансової звітності, оцінку організаційної ефективності, інтерв'ю з керівництвом, опитування інвесторів та аналіз літератури.

Елементи наукової новизни отриманих результатів полягають в розробці оцінки ІП проєкту. **Практичне значення отриманих результатів** полягає в тому, що запропонована методика оцінки є методичною базою, за допомогою якої можливо розрахувати ІП проєкту та підприємства.

Апробація результатів дослідження і публікації. Результати наукових досліджень у межах написання кваліфікаційної роботи докладалися на IV Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю Youth pharmacy science 6-7 грудня 2023р. (м. Харків).

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, 3 розділів, загальних висновків, переліку використаних літературних джерел, виконана на 53 сторінках та включає 12 таблиць, 19 рисунків, 50 джерел літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

1.1 Визначення поняття «інвестиційна привабливість» та чинники впливу на неї

ІП є ключовим поняттям у сучасній економіці та бізнесі. Вона відображає здатність підприємства або країни залучати та утримувати інвестиції, які сприяють його стабільному розвитку та зростанню. Визначення цього терміну та оцінка його складових факторів є важливою задачею для бізнесу, держави та інвесторів. Для розуміння ІП необхідно розглядати різні підходи до її сутності.

Сутність поняття ІП розглядається науковцями на різних рівнях управління, галузями та окремо господарчого об'єкту чи проєкту. Так, в глобальному розумінні поняття ІП можна поділити на декілька груп (рис. 1.1, табл. 1.1). Згідно з ієрархічним підходом, можна виділити п'ять рівнів ІП:

- у розрізі певної країни;
- за графічною ознакою, тобто ІП регіону;
- за видом економічної діяльності (галуззю);
- певного підприємства;
- інвестиційного проєкту.

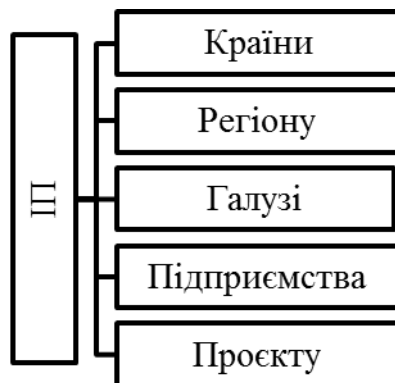

Рис. 1.1 ІП за ієрархічним підходом

Джерело: за даними [2, 3, 15-17]

Таблиця 1.1

Визначення поняття ІІІ

№	Визначення	Автор
інвестиційна діяльність країни		
1	сукупність складових інструментів розвитку держави (політичних, соціальних, екологічних, економічних), які забезпечують стабільність інвестиційної діяльності інвесторів.	[42]
2	інтегральна характеристика окремих регіонів країни на підставі ефективності здійснення в них інвестиційної діяльності	[3]
інвестиційна діяльність регіону		
3	загальна характеристика окремих територій регіону, які мають сприятливий інвестиційний клімат.	[15]
4	розподіл фактичних обсягів залучених інвестицій у регіон.	[11]
інвестиційна діяльність підприємства		
5	характеристика плюсів та мінусів суб'єкта господарювання із застосуванням системи показників рентабельності, фінансової стійкості, платоспроможності, рівня прибутковості акціонерного капіталу, балансової вартості однієї акції	[33]
6	встановлення витривалого сукупного економічного ефекту від діяльності підприємства	[17]
7	порівняльна оцінка з конкурентами за ресурсною, збутовою, інфраструктурною, економічною складовими за кожним з напрямів інвестиційної привабливості для її оцінки.	[16]
8	достовірні кількісна та якісна характеристика зовнішнього та внутрішнього середовища об'єкта	[29]
9	інтегральна характеристика підприємства з позиції перспектив розвитку	[2]
10	наявність таких умов інвестування, які впливають на переваги інвестора у виборі того або іншого об'єкта інвестування	[16]
11	розраховується рівнем доходу, який інвестор може отримати на вкладені кошти	[37]
привабливість проєкту		
зацікавленість суб'єкта інвестиційної діяльності вкладати свої кошти у той або інший об'єкт		

Джерело: узагальнено за даними [2, 3, 11, 15-17, 29, 33, 37, 42]

Узагальнюючи дані табл. 1.1, слід зазначити, що розвиток регіонів та їх ІІІ суттєво впливають на інвестиційно-інноваційний розвиток держави. Розглядаючи сутність ІІІ підприємства можна виділити чотири підходи. Так, згідно з першим підходом ІІІ – умова розширення та розвитку підприємства. Згідно з другим – це умова інвестування; третім – сукупність показників; четвертий підхід – показник ефективності інвестицій.

Слід зазначити, що всі рівні ІП тісно взаємодіють. Так, наприклад, ІП підприємства, залежить від галузі й розвитку регіону, що суттєво впливає на розвиток країни.

Суттєвий вплив на ІП мають економічні показники країни, такі як стабільність валюти, рівень інфляції та рівень безробіття. Країни з розвинутою інфраструктурою та дружнім до бізнесу законодавством також можуть бути привабливими для інвесторів. Крім того, політична стабільність, наявність ринку праці та доступність ресурсів також можуть впливати на рішення про інвестування в певну країну. Чинники, що впливають на ІП країни відображені на рис. 1.1, чинники впливу на ІП підприємства – на рис. 1.3.

Рис. 1.2 Чинники, що впливають на ІП країни

Джерело: узагальнено за даними [11, 15-17, 29]

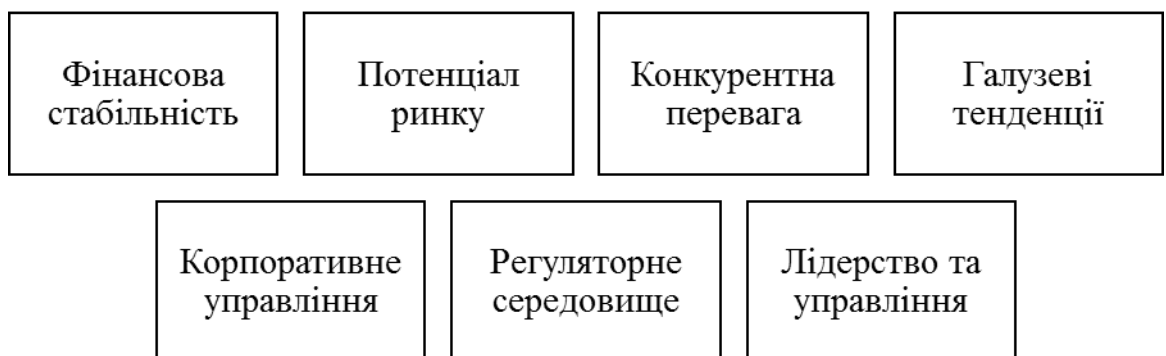

Рис. 1.3 Чинники, що впливають на ІП підприємства

Джерело: узагальнено за даними [17, 29, 37, 42]

Фактори, що впливають на ІП країни, можуть бути різними, але деякі з них можна узагальнити:

1. Політична стабільність (інвестори більш схильні вкладати кошти в країни зі стабільним урядом і сприятливими політичними умовами).
2. Економічне зростання (країни з високим потенціалом економічного зростання розглядаються як привабливі напрямки для інвестування).
3. Нормативно-правова база (прозора та ефективна правова система, а також чіткі регуляторні правила можуть підвищити довіру інвесторів).
4. Ринкова інфраструктура (країна з добре розвиненою інфраструктурою, включаючи транспорт, зв'язок та комунальні послуги, має більше шансів залучити інвестиції).
5. Робоча сила (наявність кваліфікованих та освічених працівників може зробити країну більш привабливою для інвесторів).
6. Розмір ринку (великий і зростаючий ринок може бути важливим фактором для залучення інвестицій).
7. Податкова політика (сприятливі податкові стимули та політика можуть зробити країну більш привабливою для інвесторів).
8. Фактори ризику (такі фактори, як ризики безпеки, стихійні лиха та економічна нестабільність, можуть відлякувати інвесторів).

Це лише деякі з факторів, які можуть вплинути на ІП країни. Унікальні обставини кожної країни визначатимуть її загальну привабливість для інвесторів.

Фактори, що впливають на ІП підприємства, можуть варіюватися залежно від різних аспектів, але можна виділити деякі загальні фактори:

1. Фінансова стабільність. Інвестори часто звертають увагу на фінансовий стан компанії, включаючи її прибутковість, грошові потоки та рівень заборгованості.
2. Потенціал ринку. Розмір і потенціал зростання ринку, на якому працює компанія, може привабити інвесторів, які шукають можливості для зростання.

3. Конкурентна перевага. Компанії з сильними конкурентними перевагами, такими як унікальна технологія або сильний бренд, часто є більш привабливими для інвесторів.

4. Лідерство та управління. Компетентність та досвід керівництва компанії можуть вплинути на її привабливість для інвесторів.

5. Регуляторне середовище. Регуляторне середовище, в якому працює компанія, може впливати на її ІП, оскільки регуляторні зміни можуть вплинути на прибутковість та перспективи зростання.

6. Галузеві тенденції. Інвесторів можуть приваблювати компанії, що працюють у галузях, які перебувають на стадії зростання або мають потенціал для майбутнього успіху.

7. Корпоративне управління. Ефективна практика корпоративного управління, включаючи прозорість та підзвітність, може підвищити ІП компанії.

Це лише кілька факторів, які можуть вплинути на ІП підприємства. Кожна ситуація є унікальною, і інвестори можуть враховувати комбінацію цих та інших факторів при прийнятті інвестиційних рішень.

При вкладанні інвестицій в проєкт інвестори звертають увагу не тільки на чинники, які характеризують ефективну діяльність підприємства, а й ті які негативно впливають на ІП.

До таких чинників можна віднести нестабільне фінансове становище підприємства, неліквідні активи, низька кваліфікація персоналу та керівництва, тощо. Кожний інвестор прагне мінімізувати ризик вкладання коштів в проєкт, тому обов'язковою умовою є оцінка ІП проєкту чи підприємства.

1.2 Підходи до оцінки інвестиційної привабливості

ІП підприємства визначається як здатність залучати капітал на основі оцінки потенціалу для прибутковості, стабільності та росту. Різні методики

оцінювання ІП дозволяють інвесторам та аналітикам вибрати найбільш оптимальні підходи в залежності від специфіки галузі, масштабу підприємства та інвестиційних цілей.

Виділяють декілька підходів до оцінки ІП (рис. 1.4).

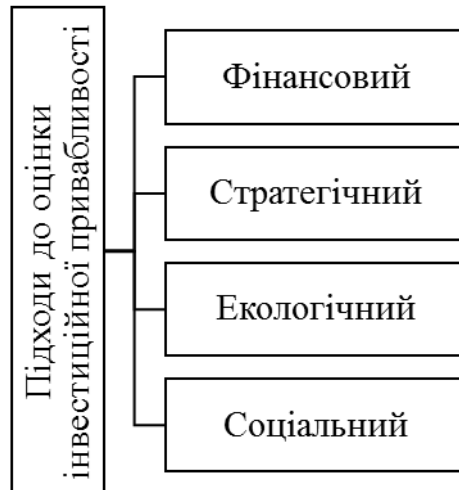

Рис. 1.4 Підходи до оцінки ІП

Джерело: узагальнено за даними [14, 25]

Як видно з рис. 1.4, в залежності від того, яку мету досягає проєкт, інвестор вирішує чи має сенс вкладати в нього кошти. Так, наприклад, фінансовий підхід є одним з ключових методів оцінки ІП підприємства. Він базується на детальному аналізі фінансових показників, які відображають фінансовий стан та результативність діяльності підприємства. Основними фінансовими показниками, які аналізуються, є прибуток, обсяги продажів, рентабельність, показники ліквідності та ефективності використання активів.

Аналіз прибутку дозволяє визначити загальний фінансовий результат діяльності підприємства та його здатність генерувати прибуток. Обсяги продажів вказують на величину ринкової частки підприємства та його здатність забезпечувати стабільний рівень доходу. Рентабельність показує ефективність використання ресурсів та здатність підприємства генерувати прибуток [25].

Показники ліквідності вказують на здатність підприємства виплачувати свої поточні зобов'язання та уникати фінансових проблем. Ефективність використання активів відображає здатність ефективно використовувати свої активи для створення та збільшення прибутку.

Фінансові показники відіграють ключову роль у формуванні ІП підприємства. Вони створюють оцінку фінансового стану підприємства та його потенціалу для майбутнього зростання. Інвестори, розглядаючи можливість інвестування, звертають увагу на ці показники, оскільки вони відображають потенціал прибутковості та стабільності підприємства. Тому аналіз фінансового стану є важливим етапом при оцінці ІП та прийнятті рішення про інвестування.

Стратегічний підхід до оцінки ІП підприємства є важливим елементом в управлінні бізнесом. Цей підхід орієнтований на аналіз стратегічних переваг підприємства, його конкурентного положення на ринку та потенціалу для розвитку. Оцінка стратегічних переваг дозволяє визначити сильні та слабкі сторони підприємства в порівнянні з конкурентами. Важливо розуміти, що стратегічні переваги можуть виникати з різних факторів, таких як унікальність продукту, доступ до нових технологій, ефективне управління та інші.

Крім того, стратегічний підхід передбачає оцінку конкурентного положення підприємства на ринку. Це включає в себе аналіз конкурентів, їх стратегій, ринкових часток та реакцій на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі. Знання про конкурентну ситуацію дозволяє підприємству розробляти стратегії, спрямовані на збільшення його конкурентоспроможності та залучення інвестицій.

Також стратегічний підхід враховує інноваційні можливості та потенціал для розвитку підприємства. Це включає в себе оцінку можливостей для впровадження нових технологій, розширення асортименту продукції, виходу на нові ринки та залучення нових клієнтів. Інновації є ключовим чинником в успішному розвитку підприємства та його привабливості для інвесторів.

Важливо враховувати як внутрішні, так і зовнішні чинники, які впливають на конкурентоспроможність підприємства. Це включає в себе розуміння внутрішніх процесів, культури організації, кадрового потенціалу та зовнішніх факторів, таких як економічні, політичні та технологічні зміни. Лише за умови комплексного аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів підприємство може розробити ефективні стратегії для забезпечення своєї конкурентоспроможності та привабливості для інвесторів.

Соціальний підхід до оцінки ІП підприємства зосереджується на визначенні впливу його діяльності на соціальну сферу та взаємини з зацікавленими сторонами. Це означає аналіз взаємодії підприємства зі співробітниками, споживачами, громадськими організаціями та владою з точки зору соціальної відповідальності та впливу на загальне благо суспільства.

Оцінка впливу на співробітників включає аналіз умов праці, оплати, безпеки на робочому місці та можливостей для професійного зростання. Сприятливі умови праці та стабільні відносини з персоналом можуть позитивно впливати на мотивацію працівників та забезпечити стабільність бізнесу.

Взаємини зі споживачами включають оцінку якості продукції, послуг та рівня обслуговування, а також відкритість та прозорість у взаємодії з клієнтами. Підприємство, яке прагне досягти успіху, повинно враховувати потреби та очікування споживачів та забезпечувати їх задоволення.

Співпраця з громадськими організаціями та владою може сприяти розвитку партнерських відносин та спільним ініціативам у сфері соціальної відповідальності. Це може включати участь у програмах соціального розвитку, екологічних ініціативах та інших заходах, спрямованих на поліпшення умов життя та довкілля.

Інвестори можуть бути зацікавлені в підтримці соціально відповідальних підприємств через їх позитивний вплив на суспільство та довкілля. Стабільні відносини з зацікавленими сторонами та позитивний

вплив на соціальну сферу можуть зробити підприємство привабливим для інвесторів, які прагнуть досягти не лише фінансового успіху, а й соціального впливу.

Екологічний підхід до оцінки ІП підприємства є невід'ємною складовою сучасного управління бізнесом. Цей підхід передбачає оцінку впливу діяльності підприємства на довкілля та дотримання екологічних стандартів. Застосування стриманості від забруднення та використання екологічно чистих технологій стає важливим елементом для збільшення привабливості підприємства для інвесторів, які активно дбають про сталість та екологічну безпеку.

Оцінка впливу на довкілля дозволяє підприємству з'ясувати його відповідальність перед природою та суспільством, а також визначити можливість зменшення негативного впливу на екологію. Дотримання екологічних стандартів стає не лише законодавчим вимогою, а й етичною нормою, яка визначає відносини підприємства зі своєю спільнотою та навколишнім середовищем [14].

Застосування екологічно чистих технологій та стриманість від забруднення можуть сприяти позитивному сприйняттю підприємства як екологічно відповідального у суспільстві. Це може забезпечити конкурентні переваги на ринку та зробити підприємство привабливим для інвесторів, які активно підтримують зелені технології та дії, спрямовані на збереження природних ресурсів та екологічну безпеку.

Усвідомлення впливу на довкілля та активне впровадження екологічних підходів у виробництві можуть зробити підприємство більш стійким у довгостроковій перспективі та забезпечити йому позитивний імідж як соціально відповідального бізнесу.

Таким чином, ІП з точки зору об'єкта вкладення інвестицій розглядається як складна сукупність зовнішніх та внутрішніх чинників, які впливають на успішність реалізації інвестиційного процесу.

1.3 Аналіз методики та показників для оцінювання інвестиційної привабливості

Сформувати ІП підприємства досить складно та займає багато часу. Цей процес включає наступні етапи (рис. 1.5).

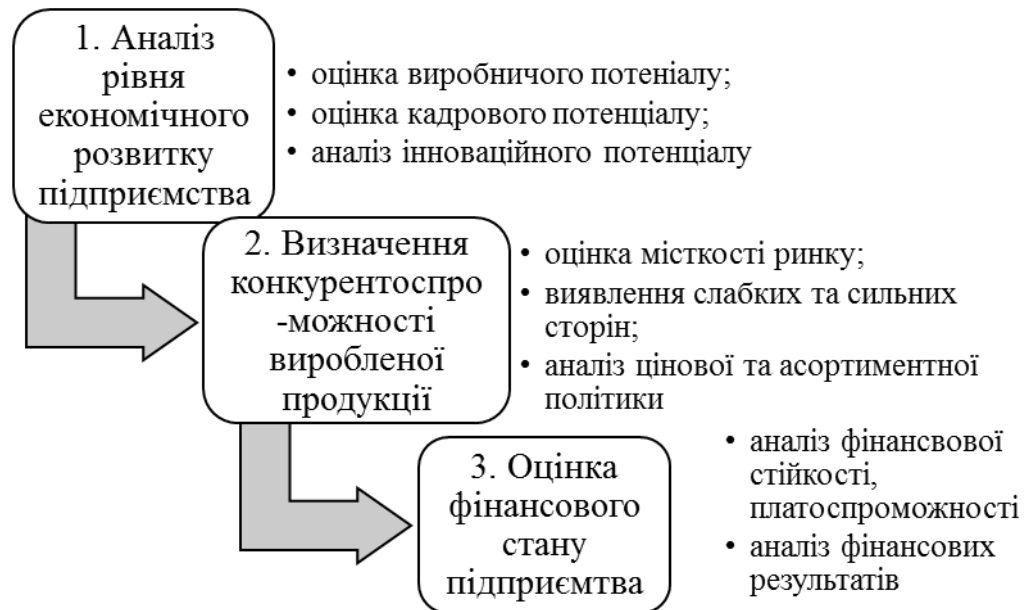

Рис. 1.5 Етапи оцінки ІП підприємства

Джерело: за даними [25]

Етап 1. Аналіз рівня економічного розвитку підприємства. На даному етапі інвестор робить аналіз виробничого (для визначення виробничої потужності та її потенціалу), кадрового (аналіз забезпечення кадрами, відповідність їх кваліфікації), інноваційного потенціалу (наявність та використання нових технологій).

Етап 2. Визначення конкурентоспроможності виробленої продукції. На даному етапі проводять оцінку визначення місткості та ємності ринку; виявлення слабких та сильних сторін; оцінка якості, асортиментної та цінової політики підприємства.

Етап 3. Оцінка фінансового стану підприємства полягає в аналізі фінансової стійкості, платоспроможності, аналізі фінансових результатів, ділової активності.

Узагальнюючи, методи оцінки ІП можна згрупувати таким чином:

- оцінка фінансового стану та фінансово-економічних показників підприємства;
- коефіцієнтний;
- визначення інтегрального показника;
- динамічний підхід на основі дисконтування;
- рейтинговий;
- прогнозний.

Методи оцінки інвестиційного проєкту, які найчастіше використовуються у практиці інвестиційного менеджменту, згруповано у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Характеристика методів оцінки ІП проєкту

Метод 1	Суть методу 2	Формула 3
NPV	Метод, який дозволяє розрахувати дохідність з урахуванням змін цінності грошових потоків	$NPV = \sum \frac{Pk}{(1+i)^n} - IC$ де Pk - грошовий потік, i - ставка дисконтування n-кількість періодів часу, IC - початкові інвестиції
PI	визначає рівень прибутковості інвестицій	$PI = \sum \frac{Pk}{(1+i)^n} : IC$
PP	визначає строк окупності проєкту	$PP = IC / Pc,$ де IC - розмір інвестицій; Pc - щорічний середній чистий прибуток
IRR	визначає ставки дисконтування, при яких NPV дорівнює нулю, тобто це мінімальний розмір чистого прибутку, що припадає на кожен одиницю інвестицій-них витрат	$IRR = A + \frac{a(B-A)}{a-b}$ A - ставка дисконту, де NPV позитивна; B - ставка дисконту, при якій NPV негативна; a - величина позитивної NPV b - величина негативної NPV

Продовження табл. 1.2

1	2	3
ARR	визначає ефективність інвестицій	$ARR = \frac{\Pi \cdot (1 - tax) \cdot 100\%}{(A_n + A_k) : 2}$ Π - прибуток; tax - ставка оподаткування; A_n - вартість активів на початок періоду; A_k - вартість активів на кінець періоду
Інтегральний	Оцінка проводиться за показникам, яким присвоюються вагові коефіцієнти. Значення коефіцієнтів залежить від характеру кредитування та терміном окупності проєкту	показники оцінки фінансового стану (ліквідності, платоспроможності, дохідності тощо)

Джерело: за даними [24]

У табл. 1.2 дана характеристика базових показників, які необхідні для інвесторів. Слід зазначити, що оцінку привабливості інвестиційних проєктів можна здійснювати з використанням чотирьох основних показників, а саме чистої приведеної вартості, індексу прибутковості, внутрішньої норми дохідності та терміну окупності. Також слід зазначити, що кожен з показників має свої плюси та мінуси.

Якщо інвестор аналізує один проєкт, то між критеріями ефективності є взаємозв'язок, в результаті чого, якщо проєкт було визнано ефективним за одним з критеріїв, то він буде ефективним і за іншими. Тільки коли використовують порівняльний аналіз декількох проєктів виникають труднощі.

Всі показники оцінки ІП проєкту можливо поділити на кількісні та якісні (рис. 1.6).

Так, до кількісних можна віднести показники оцінки фінансового стану. В оцінці ІП велике значення мають фінансові коефіцієнти, які дозволяють глибше зрозуміти економічний стан підприємства та його потенціал для майбутнього зростання. Фінансові коефіцієнти поділяються на кілька ключових категорій, які включають оцінку рентабельності, ліквідності та

заборгованості, кожна з яких має свої специфічні підходи та значення в аналізі [3].

Кількісні показники

- рентабельність;
- ліквідність;
- платоспроможність;
- стабільність

Якісні показники

- репутація підприємства;
- інноваційний потенціал;
- корпоративна культура;
- стратегічне положення підприємства

Рис. 1.6 Кількісні та якісні показники оцінки ПП

Джерело: за даними [3]

Коефіцієнти ліквідності дозволяють оцінити фінансову стійкість підприємства в короткостроковій перспективі. Вони вимірюють здатність підприємства своєчасно задовольняти свої поточні зобов'язання і включають такі показники, як поточна ліквідність, швидка ліквідність та абсолютна ліквідність.

Коефіцієнт заборгованості відіграє ключову роль у визначенні ступеня ризику, асоційованого з підприємством. Цей показник визначає, наскільки велика частина капіталу підприємства фінансується за рахунок боргу порівняно з власним капіталом. Вищий коефіцієнт заборгованості може вказувати на вищий фінансовий ризик через зобов'язання компанії перед кредиторами, що може негативно позначитися на її ПП, особливо в умовах фінансової нестабільності або зниження ринкових можливостей.

Цілісний аналіз цих фінансових коефіцієнтів дозволяє інвесторам та аналітикам отримати детальне уявлення про фінансове здоров'я компанії, її

управлінську ефективність та потенціал для стабільного зростання, що є невід'ємною частиною оцінки її ІІІ.

Якісні показники в інвестиційній аналітиці відіграють ключову роль, адже вони виходять за рамки стандартних фінансових показників і надають глибшого уявлення про внутрішню стійкість та стратегічний потенціал компанії. Ці показники можуть включати оцінки, які не завжди безпосередньо вимірюються, але є вирішальними для розуміння загальної ІІІ [25].

Перше, що важливо зазначити при оцінці якісних показників, – це репутація компанії. Репутація включає багато факторів, таких як історія компанії, якість її продукції або послуг, її ставлення до співробітників та її відносини з клієнтами та інвесторами. Сильна репутація може значно підвищити вартість бренду, залучити таланти і втримати клієнтів, що забезпечує додаткову конкурентну перевагу. Навпаки, компанії з поганою репутацією можуть втратити клієнтів і зіткнутися з високими витратами на рекламу і маркетинг для відновлення свого іміджу.

На додаток до репутації, значущим є інноваційний потенціал компанії. Інновації не лише створюють нові продукти чи послуги, але й дозволяють компанії оптимізувати виробничі процеси та підвищити ефективність, знижуючи витрати та підвищуючи якість продукції. Інновації також можуть впливати на стратегічне положення компанії на ринку, забезпечуючи їй перевагу перед конкурентами, які не можуть так швидко адаптуватися до змін ринкових умов.

Корпоративна культура також має велике значення для оцінки ІІІ. Компанії з сильною, позитивною корпоративною культурою зазвичай мають нижчий рівень персоналу та вищу продуктивність праці. Взаємини в компанії, її цінності та етика можуть значно вплинути на здатність приваблювати та утримувати талановитих співробітників, що є критично важливим у таких сферах, як технології, де інноваційний потенціал є основою успіху.

Щодо ризикових факторів, компанії повинні оцінювати потенційні загрози, які можуть вплинути на їхнє довгострокове становище. Ці ризики

можуть бути різноманітними, від фінансових і правових до технологічних та екологічних. Поняття ризику також включає галузеві та ринкові ризики, наприклад, зміни в законодавстві, які можуть вплинути на операційну діяльність, або глобальні економічні негаразди, які можуть знизити попит на продукцію.

Стратегічне положення компанії, її здатність передбачати ринкові зміни та адаптуватися до них, вміння формувати довгострокові стратегічні альянси, володіння цінними патентами та технологіями – все це забезпечує їй перевагу в створенні стабільного та привабливого інвестиційного клімату.

Інтегральні методики аналізу ПІ забезпечують більш глибокий та всебічний підхід до оцінки компанії. Ці методики дозволяють аналітикам комбінувати різноманітні кількісні та якісні показники, щоб створити комплексне розуміння потенціалу компанії в умовах ринкової конкуренції та зовнішнього середовища. Цей підхід зазвичай включає застосування різних аналітичних інструментів, які допомагають виявити як очевидні, так і не очікувані аспекти діяльності підприємства [7].

Значення інтегральної методики також полягає у здатності адаптуватися до специфічних умов та потреб конкретного бізнесу або індустрії. Наприклад, для компаній, які діють у високотехнологічних галузях, особливу увагу слід звертати на інноваційну активність та технологічний розвиток, в той час як для компаній у стабільних та визрілих галузях може бути більш актуальним аналіз стабільності доходів та ризиків збереження ринкових позицій.

Інтеграція різноманітних даних і перспектив у єдину аналітичну модель дозволяє компаніям краще розуміти свої сильні сторони та слабкості, ефективно використовувати наявні можливості та мінімізувати потенційні загрози. Використання розширених аналітичних інструментів і технологій допомагає аналітикам об'єднувати фінансові, економічні, соціальні та інші види даних для створення детального та точного зображення інвестиційного потенціалу компанії.

Комбінування різних методів та підходів дозволяє отримати більш повне та об'єктивне уявлення про інвестиційний потенціал компанії, що є критично важливим для прийняття обґрунтованих інвестиційних рішень.

Висновки до розділу 1

Дослідження теоретичних аспектів ІП дозволило зробити наступні висновки:

1. На основі узагальнення теоретичних джерел доведено, що під ІП проєкту слід розуміти зацікавленість суб'єкта інвестиційної діяльності вкладати свої кошти у той або інший об'єкт.
2. Доведено, що ІП регіонів суттєво впливають на інвестиційно-інноваційний розвиток держави, а на привабливість підприємства суттєво впливає розвиток галузі.
3. Доведено, що сутність ІП підприємства можна розглядати з чотирьох підходів: умова розширення та розвитку підприємства; умова інвестування; сукупність показників; показник ефективності інвестицій.
4. Визначено чинники, які впливають на ІП країни (політична ситуація, нормативно-правова база, економічне зростання, розвиток інфраструктури тощо) та підприємства (фінансова стабільність, виробничий потенціал, корпоративне управління, потенціал ринку тощо).
5. Визначено підходи до оцінки ІП підприємства, на які звертає увагу інвестор, а саме фінансовий, стратегічний, екологічний, соціальний. Досліджено етапи оцінки ІП підприємства.
6. Доведено, що оцінку привабливості інвестиційних проєктів можна здійснювати з використанням чотирьох основних показників, а саме чистої приведеної вартості, індексу прибутковості, внутрішньої норми дохідності та терміну окупності.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АТ «ФАРМАК»

2.1 Оцінка інвестиційної привабливості фармацевтичної галузі

Сучасний фармацевтичний ринок України налічує значні кількість ФП, основна мета яких в умовах воєнного стану не тільки зберегтися на плаву, а й розвиватися та підвищувати свою ефективність. Основні показники виробництва фармацевтичної продукції (рис. 2.1) свідчать, що до повномасштабного вторгнення спостерігалася тенденція до зростання, в середньому зростання за кожний рік складало приблизно 20%. Однак в 2022р. виробництво фармацевтичної продукції скоротилося на 15%, основними причинами скорочення були втрата складів, порушення логістики, знищення аптек та окупація територій, а саме головне міграція кадрів за кордон.

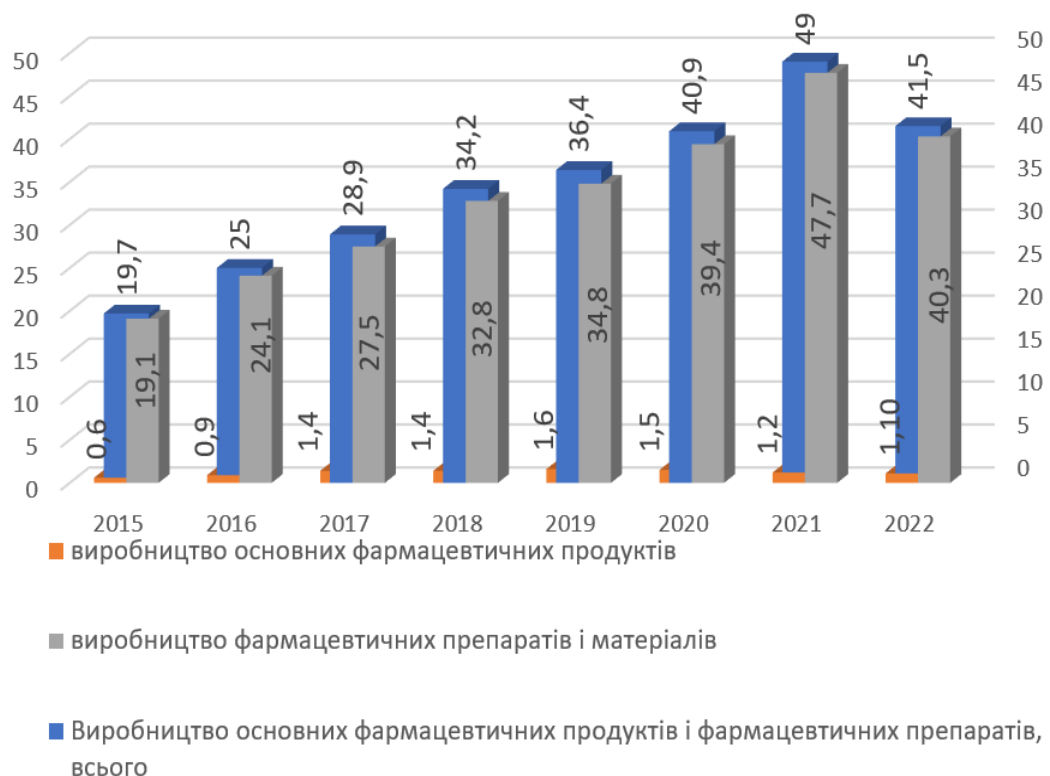

Рис. 2.1 Показники виробництва фармацевтичної галузі України,

млрд грн

Джерело: за даними [6]

У 2023р. фармацевтичний ринок мав тенденцію до поступового зростання. Так, ринок ліків вітчизняного виробництва склав 63,3% у натуральному та 37,15% у грошовому вимірюванні. Збільшення в натуральних показниках обумовлено дешевими цінами.

Суттєво на розвиток фармацевтичного ринку вплинуло повномасштабне вторгнення росії. Основні проблеми, з якими стикнулася фармацевтична промисловість наведена на рис. 2.2.

Рис. 2.2 Сучасні проблеми фармацевтичної промисловості

Джерело: за даними [36]

У 2022р. також скоротився імпорт лікарських засобів (ЛЗ) на 37,8% й склав 1,9 млрд. дол. США (рис. 2.3–2.4). З 2016 по 2021 роки імпорт ліків збільшився на 90,2%. Основними країнами-імпортерами фармацевтичної продукції є Німеччина, Індія, Франція, Італія, Словенія.

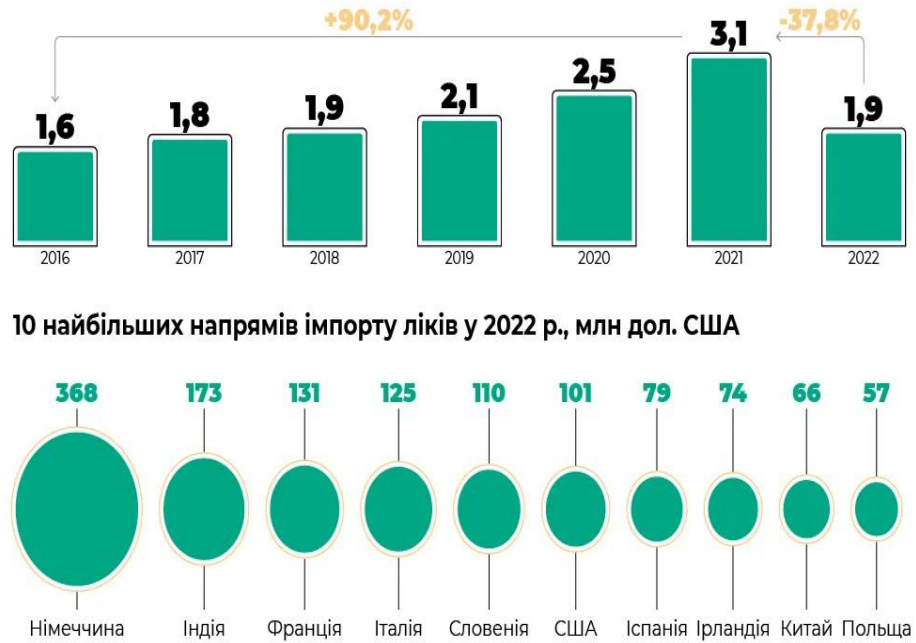

Рис. 2.3 Динаміка імпорту фармацевтичної продукції, млрд дол. США
Джерело: за даними [36]

Рис. 2.4 Структура імпорту в 2022р.

Джерело: за даними [36]

Протягом 2022р. в Україну було ввезено 82% – ЛЗ, 13% – вакцин та сироватки, та 5% медичних виробів. Експорт фармацевтичної продукції в

порівнянні з 2021р. скоротився на 24%, це обумовлено втратою складів, виробничої потужності, логістичними проблемами (рис. 2.5).

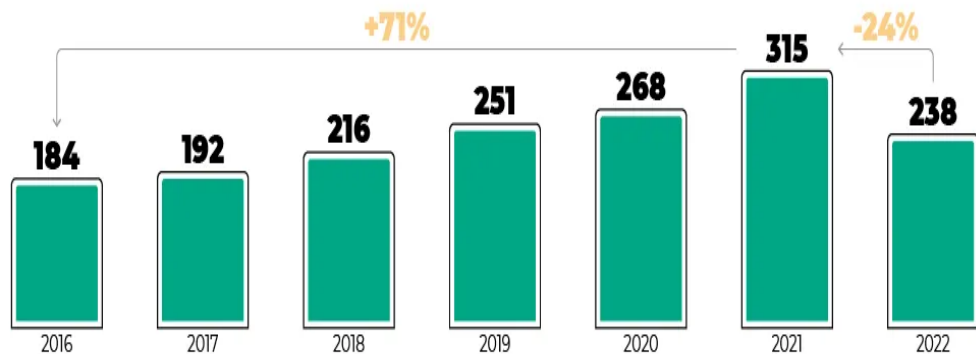

Рис. 2.5 Динаміка експорту фармацевтичної продукції, млрд дол. США
Джерело: за даними [32]

Країнами-експортерами фармацевтичної продукції Узбекистан, однак тенденція в порівнянні з 2021р. скорочується, Казахстан, Литва. Значна частина вітчизняного фармацевтичного експорту йде в Азію (рис. 2.6).

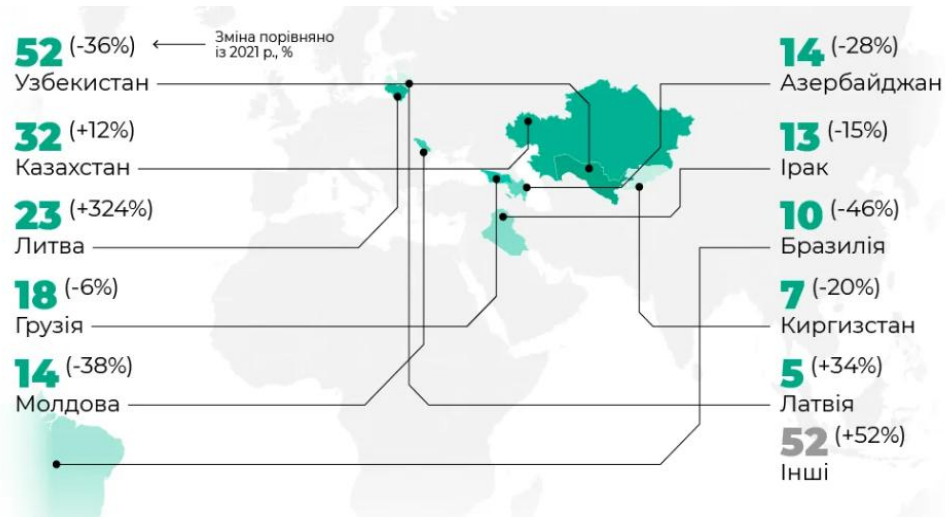

Рис. 2.6 Країни-експортери української фармацевтичної продукції
Джерело: за даними [32]

Аналізуючи основних виробників фармацевтичної продукції, слід зазначити, що на роздрібному ринку суттєвих змін не відбулося (табл. 2.1). Найбільшу питому вагу на ринку займає «Фармак», хоча й втратив 14% ринку.

«Дарниця» збільшила частку на ринку на 35% , що склало – 4,13%. Покращили свої позиції на ринку «Київський вітамінний завод», Асіпо, КРКА, а «Тева» та «Артеріум» втратили частку на ринку.

Таблиця 2.1

Фармацевтичні компанії за часткою ринку

Компанії	2021		2022		Порівняння з 2021
	%	місце	%	місце	
Фармак	6,24	1	5,36	1	
Дарниця	3,06	6	4,13	2	
Юрія-Фарм	3,74	3	3,71	3	
Артеріум	3,44	4	3,3	4	
Санофі	4,34	2	3,07	5	
Новартіс	2,24	9	2,79	6	
Група Здоров'я	3,15	5	2,78	7	
Асіпо	2,35	8	2,64	8	
Тева	2,54	7	2,61	9	
Sinovac	0		2,57	10	
КРКА	2,03	15	2,26	11	
Кусум Фарм	2,22	10	2,16	12	
Київський вітамінний завод	1,8	17	2,14	13	
Berlin-Chemie	2,05	14	2,06	14	
Група Серве	1,72	18	2,02	15	
Bayer HealthCare	2,07	12	1,98	16	
Novo Nordisk	1,55	21	1,73	17	
Pfizer Incorporated	1,88	16	1,71	18	
Група компаній Лекхім	1,71	19	1,71	19	
Рош	2,19	11	1,66	20	

Джерело: за даними [36]

За оцінкою Ukrainian Business Award за результатами 2023р. було визнано 12 кращих фармацевтичних підприємств (рис. 2.7).

В якості критеріїв входили наступні: кількість виробництв та товарних позицій, вік компанії, міжнародні ринки збуту, позитивні та негативні відгуки, наявність нагород, активи, чистий прибуток, допомога ЗСУ тощо.

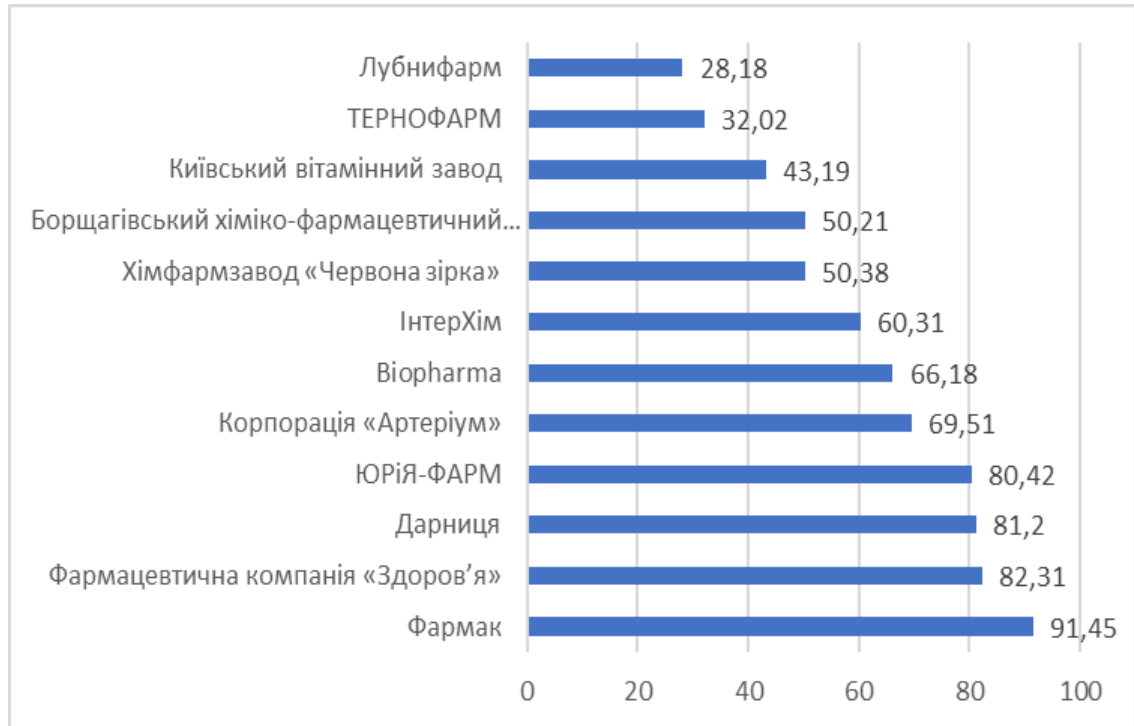

Рис. 2.7 Кращі фармацевтичні підприємства України в 2023р.

Джерело: за даними [10]

Результати дослідження довели, що незважаючи на складні умови, фармацевтична галузь є привабливою для інвестування.

2.2 Аналіз показників діяльності фармацевтичного підприємства

Одним з основних лідерів фармацевтичного ринку починаючи з 2010р. є АТ «Фармак». Підприємство є найдорожчим українським брендом серед ФП. Саме це підприємство є одним із найбільших експортерів ЛЗ. ФП експортує свою продукцію в понад 50 країн, це країни Азії та Південної Америки. Дане підприємство розробляє понад 20 нових ЛЗ, та має в своєму портфелі понад

400 найменувань ЛЗ. Підприємство веде активну інвестиційну політику, спрямовуючи на неї до 90% прибутку. Виробничі потужності мають міжнародну сертифікацію та відповідають GMP.

У 2023р. на ФП працювало 2800 осіб, управлінські вакансії закриваються власними силами. ФП є найбільшим платником податків у фармацевтичній галузі.

Розглядаючи структуру продукції ФП, слід зазначити, що в 2023р. підприємство виробляло 368 найменувань ЛЗ. Як видно з рис. 2.8, понад 60% складають рецептурні ЛЗ.

Рис. 2.8 Структура виробництва ФП

Джерело: за даними [20]

ЛЗ, які виробляє ФП, включають 14 терапевтичних груп. В якості власних оригінальних ЛЗ слід виділити «Амізон», «Антраль» – які займають 5,2 % від загальних продажів.

В структурі споживання (рис. 2.9) переважають препарати для лікування травневої системи – 24,3%, 17,5% – від респіраторних захворювань, 13% – для лікування нервової системи. Споживачі довіряють компанії завдяки якості препаратів, що дозволило ФП займати перші позиції в рейтингах України й вийти на міжнародні ринки.

Порівняльний аналіз портфелю виробництва ЛЗ довів, що ФП виробляє на 45% позицій більше ніж найближчий конкурент. ФП експортує 45 видів ЛЗ, в той час, як конкурент –15, тобто перевищення в 3 рази.

Рис. 2.9 Структура споживання ЛЗ ФП

Джерело: за даними [20]

Оцінка основних показників діяльності компанії вимагає всебічного аналізу її фінансових і операційних результатів, що включає детальний огляд прибутковості, продуктивності, ринкової позиції та інноваційної активності. Як провідний виробник ЛЗ в Україні, підприємство займає значне місце на ринку завдяки своїм стратегічним ініціативам, якісному управлінню та постійному фокусу на інноваціях. Аналіз фінансових показників діяльності ФП наведено в табл. 2.2 та рис. 2.10.

Таблиця 2.2

Аналіз фінансових показників компанії за 2021-2023рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Прибуток до оподаткування (млн грн)	2019,90	1558,50	1907, 7
Чистий прибуток (млн грн)	1637,9	1273,40	1547,60
Дохід від продажу продукції (млн грн)	9205,80	7774, 7	9690,20
Рентабельність активів (ROA, %)	14,58	9,48	13,71
Рентабельність власного капіталу (ROE, %)	17,39	11,55	16,35
Коефіцієнт ліквідності	1,6	1,7	1,8
Коефіцієнт заборгованості	0,4	0,35	0,3

Джерело: розраховано автором за звітністю ФП

За останні три роки, компанія показала стійке зростання за багатьма ключовими фінансовими показниками, що свідчить про її успішну діяльність та ефективне управління. Прибуток до оподаткування в порівнянні з 2021р. скоротився на 5,4%, а в порівнянні з 2022р. зріс на 22,4%. Приріст свідчить про покращення операційної ефективності компанії та зростання доходів.

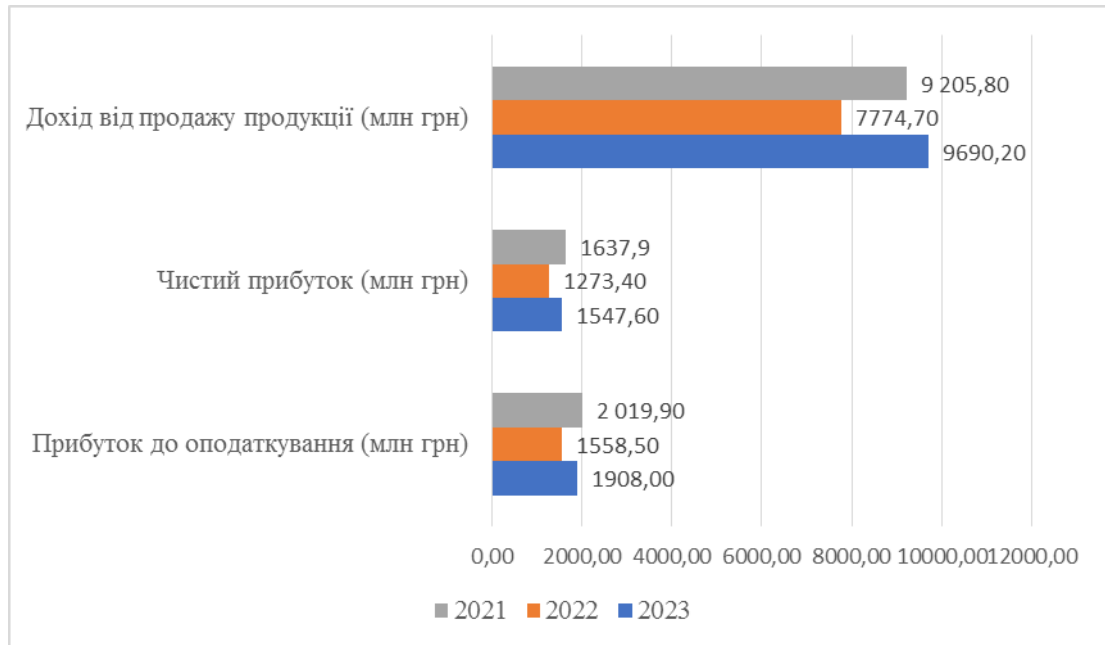

Рис. 2.10 Динаміка основних показників діяльності підприємства

Джерело: побудовано автором

Чистий прибуток компанії також має аналогічну тенденцію: в порівнянні з 2021р. скоротився на 5,8%, а в порівнянні з 2022р. зріс на 21,5% та склав 1 547,60 млн грн. Зростання цього показника свідчить про здатність компанії не тільки генерувати доходи, але й ефективно управляти витратами.

Дохід від продажу продукції зріс на 5% в порівнянні з 2021р., та на 19,8% в порівнянні з 2022р. Збільшення доходів обумовлено розширенням асортименту продукції, зростанням попиту на ЛЗ та вдосконаленням маркетингової стратегії компанії.

Рентабельність активів скоротилася на 6% в порівнянні з 2021р. та збільшилася на 45% в порівнянні з 2022р. та склала 13,71%. Зростання цього показника свідчить про покращення управління активами.

Рентабельність власного капіталу, яка вимірює ефективність використання капіталу власників для забезпечення прибутку, збільшилася в порівнянні з 2022р. на 41,5%, це свідчить про покращення фінансової стійкості компанії.

Коефіцієнт ліквідності має тенденцію до зростання, що є свідченням покращення фінансової гнучкості і надійності.

Нарешті, коефіцієнт заборгованості, що показує ступінь, до якого діяльність ФП фінансується за рахунок боргу, знизився з 0,4 у 2021р. до 0,3 у 2023р., підкреслюючи зменшення залежності від зовнішнього фінансування і підвищення фінансової стабільності ФП.

Для оцінки фінансового стану підприємства також було проведено аналіз витрат за елементами та їх структура (табл. 2.3 та рис. 2.11).

Таблиця 2.3

Динаміка та структура витрат ФП

Показники	Сума, тис. грн			Структура, %		
	2021р.	2022р.	2023р.	2021р.	2022р.	2023р.
Матеріальні витрати	3093	2718,1	3103,2	42,88	41,41	37,78
Витрати на оплату праці	1624,8	1478,6	2031,10	22,53	22,52	24,72
Відрахування на заробітну плату	295,6	2819,2	352,2	4,10	4,95	4,29
Амортизація	509,8	533	555,7	7,07	8,12	6,76
Інші	1689,7	1552,8	2172,6	23,43	23,65	26,45
Всього витрат	7212,7	6564,5	8214,8	100,00	100,00	100,00

Джерело: розраховано автором за звітністю ФП

Як видно з табл. 2.3, витрати підприємства збільшилися на 13% та склали 8214,8 млн грн. Збільшення відбулося за всіма елементами. Розглядаючи структуру витрат, слід зазначити, що найбільшу питому вагу

займають матеріальні витрати (понад 37%), однак спостерігається тенденція до скорочення питомої ваги за даним елементом, відповідно на 11,9% та 9% в порівнянні з 2021р. та 2022р. Відбулося незначне зростання питомої ваги витрат на оплату праці та інших витрат.

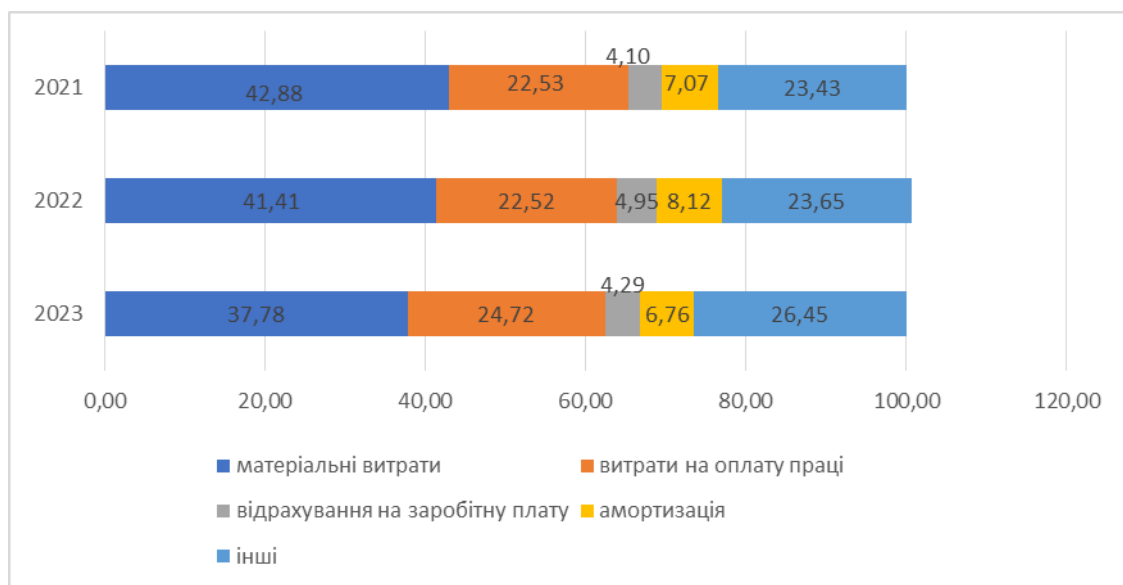

Рис. 2.11 Структура витрат за елементами

Джерело: побудовано автором

Одним з основних напрямів ІП є аналіз інноваційної активності. Для оцінки інноваційної активності необхідно враховувати три основні індикатори: кількість патентів, нових продуктів, та наукових публікацій (табл. 2.4).

Кількість патентів відображає інноваційний потенціал ФП та його здатність не тільки генерувати нові ідеї, але й ефективно захищати свої розробки від конкурентів. Патенти є критично важливими для фармацевтичної індустрії, оскільки вони забезпечують ексклюзивне право на виробництво та продаж інноваційних продуктів, створюючи законодавчі бар'єри для конкурентів. Це, в свою чергу, може забезпечити високий рівень прибутковості для окремих продуктів протягом багатьох років. Інвестори високо цінують підприємства з міцним портфелем патентів, оскільки це знижує ризики і забезпечує потенційний довгостроковий дохід.

Таблиця 2.4

Ключові індикатори інноваційної діяльності ФП та їх вплив на ІП

Інноваційна активність	Вплив на інвестиційну привабливість
Кількість патентів	Висока - Патенти захищають інновації компанії та надають їй конкурентні переваги. Це збільшує привабливість компанії для інвесторів, оскільки підкреслює її здатність до інновацій та захисту своїх розробок.
Кількість нових продуктів	Висока - Введення нових продуктів на ринок демонструє інноваційність компанії та її здатність відповідати на зміни ринкових потреб. Це збільшує інтерес інвесторів, які шукають росту та розширення.
Кількість наукових публікацій	Висока - Наукові публікації підтверджують дослідницький потенціал компанії та її залученість у передові дослідження, що може привертати інвестиції від фондів, які зосереджені на наукових і технологічних інноваціях.

Кількість нових продуктів, що випускаються на ринок, є свідченням динаміки розвитку компанії та її спроможності відповідати на зміни в потребах споживачів і технологічних тенденціях. Розробка та успішний запуск нових ЛЗ є важливими не тільки для збільшення доходів компанії, але й для підтримання її репутації як лідера інновацій. Запуск нових продуктів також може відкривати нові ринки та збільшувати ринкову частку, що є привабливим для інвесторів, оскільки він вказує на зростання компанії.

Наукові публікації відіграють ключову роль в підтвердженні дослідницького статусу ФП, здатності до інтелектуального лідерства в галузі. Публікації в наукових журналах свідчать про глибину досліджень, що проводяться в компанії, та їхнє визнання спільнотою експертів. Інвестори можуть бачити компанію з активною науковою діяльністю як більш стабільну і перспективну інвестицію через її здатність підтримувати та розвивати нові технології та продукти.

За останні роки ФП має значний прогрес у сфері інноваційної діяльності, постійно здійснює нові дослідження та розробки, орієнтується на розвиток інноваційної діяльності як одного з основних напрямів економічного розвитку (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка інноваційної активності компанії за 2021-2023 рр.

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Витрати на дослідження та розробку, млн грн	1000	1100	1200
Кількість отриманих патентів	10	12	15
Кількість нових продуктів, запущених на ринок	7	9	10

Джерело: за даними [20]

Витрати на дослідження та розробку зросли з 1000 млн грн у 2021р. до 1200 млн грн у 2023р. Це постійне зростання, яке становило приблизно 50% за зазначений період, свідчить про стратегічну орієнтацію ФП на інноваційні проєкти та зміцнення своїх позицій через наукові дослідження та розробки. Інвестиції у дослідження та розробку є фундаментальними для створення нових ЛЗ, що можуть значно вплинути на здоров'я населення та ефективність лікування різних захворювань.

Кількість отриманих патентів також зросла з 10 у 2021р. до 15 у 2023р., тобто у 3 рази. Зростання кількості патентів підкреслює здатність ФП не тільки генерувати нові ідеї, але й успішно їх захищати, що є важливим для забезпечення комерційної вигоди від власних інновацій.

Кількість нових продуктів, запущених на ринок, збільшилася з 7 у 2021р. до 10 у 2023р. Це значне зростання вказує на успіх ФП у виведенні результатів своїх досліджень на ринок, перетворюючи інноваційні ідеї в комерційно успішні продукти. Запуск нових продуктів є критично важливим для підтримки росту доходів компанії та зміцнення її ринкових позицій. Нові продукти допомагають ФП розширювати портфоліо, залучати нові сегменти ринку та відповідати на зростаючі потреби споживачів у новітніх медичних рішеннях [32].

Таким чином, оцінюючи динаміку інноваційної діяльності компанії за останні три роки, можна констатувати її активну орієнтацію на наукові дослідження та розробки, здатність комерціалізувати інновації та стратегічне

використання інтелектуальної власності для забезпечення довгострокового зростання та розвитку.

Висновки до розділу 2

Проведений аналіз оцінки ІП ФП дозволив зробити наступні висновки:

1. Доведено, що незважаючи на воєнний стан в країні підприємства фармацевтичної галузі збільшують свої обсяги виробництва. Однак, спостерігається негативна тенденція зниження на 24% експорту, проте імпорт ЛЗ скоротився на 38%.

2. Визначено, що ФП декілька років поспіль займає перші позиції у рейтингу, однак спостерігається певна втрата позицій на ринку. Проте, слід зазначити, що досліджувана компанія залишається провідною серед вітчизняних виробників ЛЗ.

3. Визначено, що ФП в 2023р. виробило 368 препаратів за 14 терапевтичними групами. Достатньо високу питому вагу у структурі ЛЗ займають нові ЛЗ, власні розробки компанії.

4. Доведено, що підприємство має високий інноваційний потенціал, оскільки керівництво зацікавлено в розвитку та навчанні персоналу стосовно виробництва нових препаратів, також з кожним роком зростає кількість отриманих патентів та розробок. Так, кожний рік підприємство на ринок виводить понад 20 нових препаратів.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЄКТУ

3.1 Оцінка інвестиційної привабливості товариства

Для оцінки ІП товариства було використано комплексну методологію, яка враховує значну кількість індикаторів (показників), які дозволяють зробити якісні висновки щодо ІП підприємства. Дана методика включає в себе три напрями дослідження – це аналіз фінансового стану, оцінка ринкового середовища та аналіз корпоративного управління (рис. 3.1).

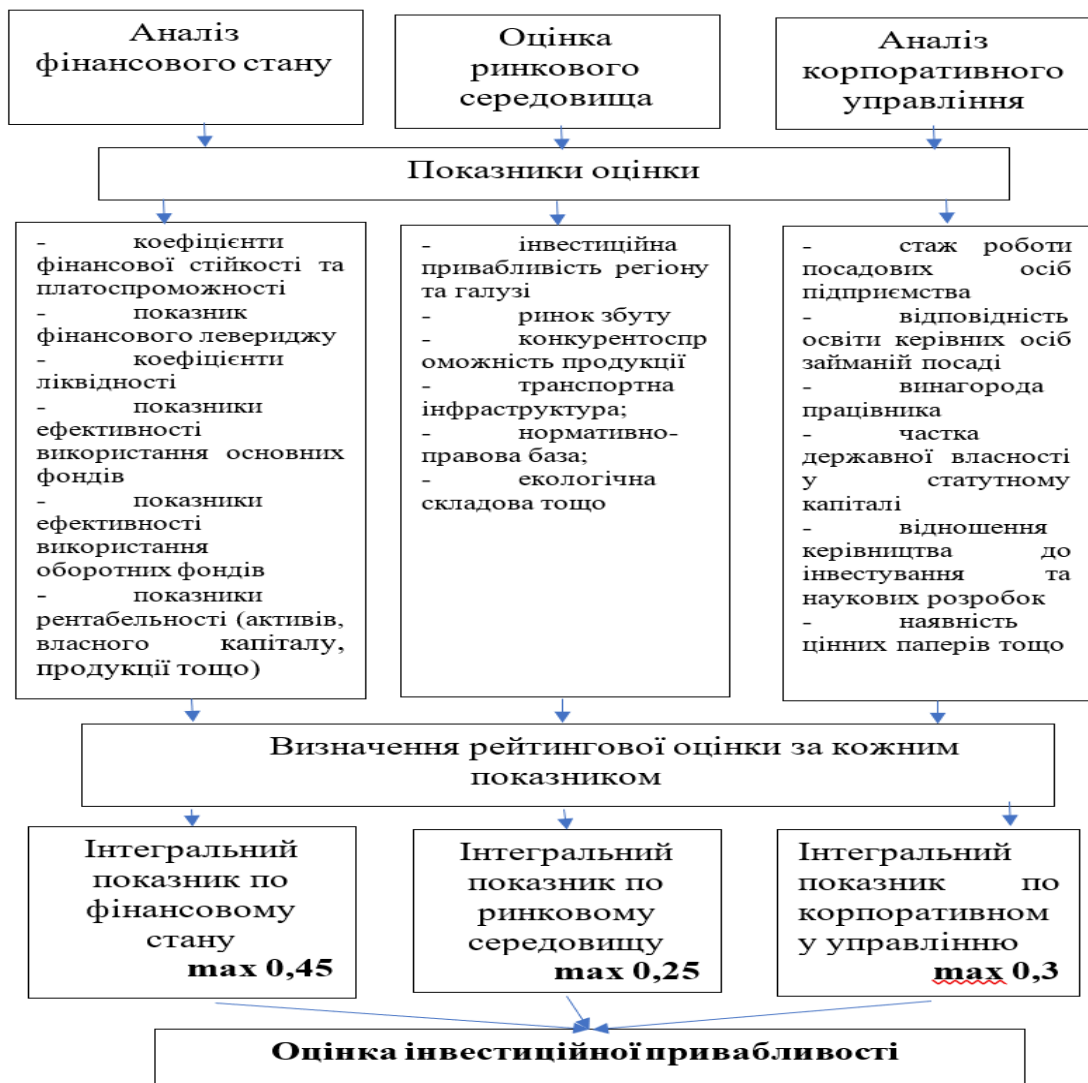

Рис. 3.1 Оцінка ІП підприємства

Джерело: узагальнена розробка автора

Виходячи з даної методики, перший етап – це аналіз фінансового стану підприємства, саме він визначає конкурентоспроможність та економічну ефективність роботи ФП (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Оцінка фінансового стану ФП

Показники	2022 р.	2023 р.	Середня оцінка
Рентабельність продукції	0,24	0,23	0
Рентабельність виробничих засобів	0,29	0,37	0,03
Рентабельність власного капіталу	0,12	0,16	0,03
Рентабельність активів	0,1	0,14	0,03
Фондовіддача	0,7	0,53	0
Фондоємність	1,42	1,89	0,03
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,7	1,58	0,01
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	1,03	1,05	0,02
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7	1,13	0,03
Коефіцієнт покриття	1,05	1,17	0,02
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,7	1,8	0,01
Фінансовий леверидж	0,05	0,16	0,03
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,65	0,7	0,01
Коефіцієнт фінансування	1,03	1,8	0,03
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,4	0,55	0,03
Разом			0,31

Джерело: визначено автором

Як видно з табл. 3.1, за напрямом оцінки фінансового стану було проаналізовано 15 показників. Максимальна середня оцінка за кожним показником складає 0,03. Результати дослідження довели, що рентабельність продукції знизилася, тому за цим показником середня оцінка 0. За тими показниками, як мають значний темп приросту, присвоєна оцінка 0,03. Таким чином, інтегральний показник за оцінкою фінансового стану складає 0,31, при максимальному 0,45. Тобто, можна визначити оцінку фінансового стану ФП як прийнятну.

Наступним етапом є аналіз ринкового середовища (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

**Визначення інтегрального показника за напрямом ринкове
середовище**

№	Показники	2022 р.	2023 р.	Середня оцінка
1	ІП регіону та країни	низька	низька	0
2	ІП галузі	висока	висока	0,03
3	Доля ринку	висока	висока	0,03
4	Конкурентоспроможність	висока	висока	0,03
5	Рівень екологічності продукції	високий	високий	0,03
6	Розвиненість логістики та транспортної інфраструктури	середній	середній	0,02
7	Матеріальна база	Значно залежить від імпорту		0,01
8	Залежність від сезонності	середня	середня	0,02
9	Залежність від політичних та економічних обмежень	середній	середній	0,02
Інтегральний показник				0,19

Джерело: визначено автором

Для визначення інтегрального показника за напрямом ринкове середовище було використано 9 показників. Інтегральний показник склав 0,19 при максимальному 0,25. ФП займає перше місце за часткою на фармацевтичному ринку України, оновлює своє виробництво, постачає свою продукцію більш ніж в 50 країн, препарати мають високий рівень якості, підприємство кожний рік має до 20 нових препаратів, що свідчить про стабільне положення підприємства на фармацевтичному ринку, та високий показник ІП.

Наступним етапом оцінки ІП є аналіз корпоративної культури (табл. 3.3). Інтегральний показник на напрямом корпоративна культура дорівнює 0,28 при максимальній сумі 0,3. При оцінці даного показника було використано 9 показників. Високе значення цього показника свідчить про високий рівень корпоративної культури ФП, це обумовлено тим, що співробітники задоволені

заробітною платою, керівництво приділяє достатню увагу розвитку та збереженню кадрового потенціалу.

Таблиця 3.3

Визначення інтегрального показника за напрямом корпоративна культура

№	Показники	2022 р.	2023 р.	Середня оцінка
1	Середній стаж роботи осіб на керівних посадах	Понад 10 років		0,033
2	Ступінь відповідності освіти займаним посадам	відповідає	відповідає	0,033
3	Задоволеність рівнем винагороди	задоволені	задоволені	0,03
4	Рівень залучення працівників до навчання	високий	високий	0,033
5	Залучення працівників до наукових розробок	високий	високий	0,03
6	Участь співробітників в акціонерному капіталі	незначне	незначне	0,02
7	Рівень розвитку інноваційності	високий	високий	0,033
8	Частка державної власності у статутному капіталі	відсутня	відсутня	0,03
9	Відношення керівництва до здійснення інвестицій	високе	високе	0,033
Інтегральний показник				0,28

Джерело: визначено автором

Узагальнюючи оцінку ІП ФП, слід зазначити, що загальний інтегральний показник склав 0,78, що свідчить про значний рівень ІП підприємства.

Проведений аналіз також дозволив визначити сильні сторони та слабкі місця досліджуваного товариства (табл. 3.4). Так, серед слабких сторін слід виділити значну залежність від імпортової сировини, низький рівень співпраці з підприємствами галузі, складність виходу на нові ринки. Однак, ФП має доволі суттєві сильні сторони – висока якість ЛЗ, відповідність стандартам якості, стійкий розвиток як самого підприємства, так і його персоналу, розробка нових видів ЛЗ, прозорість діяльності, її соціальна спрямованість тощо.

Таблиця 3.4

SWOT-аналіз ФП

Сильні сторони	Слабкі сторони
Найвищі стандарти якості Великий асортимент препаратів Рівень рентабельності значно високий Висока конкурентоспроможність Підприємство є інноваційним Значна частка ринку Реалізація соціальних проєктів Високий рівень корпоративної культури Постійне навчання та розвиток співробітників Відкрита звітність Високий рівень технічного забезпечення Реалізація екологічних проєктів	Значна залежність сировини від імпорту Пошук нових ринків збуту, Низький рівень співпраці з підприємствами фармацевтичної галузі
Можливості	Загрози
Розширення виробництва Впровадження нових технологій Створення партнерських відносин з регіональними бізнесами, громадськими організаціями Вивчення та запровадження світового досвіду	Рівень інфляції Нестабільність поставок Воєнний стан в країні

Джерело: складено автором

3.2 Розробка моделі оцінки інвестиційної привабливості проєкту

Як було з'ясовано в першому розділі, ІП проєкту повинна оцінюватися не лише з урахуванням економічної складової, а й враховувати соціальну, екологічну, маркетингову та інші складові ІП (рис. 3.2).

Так, до показників маркетингової привабливості слід віднести наступні:

- доля ринку;
- темп зростання виробництва;
- коефіцієнт маркетингової віддачі (дохід / маркетингові витрати на реалізацію проєкту).

До показників техніко-економічної привабливості відносять:

- інноваційна активність;
- коефіцієнт нарощування виробничої потужності;
- коефіцієнт оновлення основних засобів;
- зростання фондоозброєності.

Рис. 3.2 Система оцінки інвестиційної привабливості проєкту

Джерело: узагальнено автором за [8, 37]

До показників економічної привабливості належать:

- темп зростання продуктивності праці та грошових потоків;
- рівень зростання капіталізації підприємства.

Фінансова привабливість включає наступні показники:

- відповідність коефіцієнта покриття, автономії нормативному значенню;
- темп зростання рентабельності активів;
- темп зростання власного капіталу;
- темп зростання оборотності готової продукції, активів.

Соціальна привабливість характеризується наступними показниками:

- скорочення плинності кадрів;
- індекс доступності цін на препарати;
- забезпечення стабільності кадрів;
- темп зростання професійного розвитку;
- темп зростання робітників, зайнятих інноваційною діяльністю.

До показників інституціональної привабливості відноситься:

- зміну питомої ваги працівників керівного апарату в загальному обсязі працівників;
- зміну коефіцієнтів керованості.

Екологічну привабливість характеризують наступні показники:

- темпи зниження частки відходів у стічні води та твердих відходів;
- темпи зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферу.

Запропонована система показників необхідна для проведення оцінки ІП проєкту. Оцінка повинна проводитися із залученням провідних спеціалістів даної галузі, на цій підставі розраховується коефіцієнт вагомості для кожного фактору, а потім формується інтегральний показник. Якщо проєкт є інвестиційно-привабливим, то його значення повинно дорівнювати 1.

3.3 Оцінка інвестиційної привабливості проєкту підприємства

Проведемо розрахунок ефективності проєкту ФП. Метою проєкту є реструктуризації виробництва, яка полягає у технічному переоснащенні виробництва для розробки нових препаратів.

Даний проєкт включає в себе два етапи:

- технічне переоснащення виробництва з твердих лікарських форм;
- технічне переоснащення виробництва рідких лікарських форм.

Вартість даного переоснащення складає 25 млн грн, власні кошти підприємства – 20 млн грн, що складає 60% від вартості проєкту та 5 млн грн

кредит (40%). Відсоток за кредит становить 10% річних. Ставка дисконтування становить 8%.

Основні результати розрахунку проєкту наведені в табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Основні показники інвестиційного проєкту

	кількість продукції	ціна за од.	дохід від реалізації	собівартість	прибуток	витрати на збут	прибуток до оподаткування	податок на прибуток	чистий прибуток	капітальні вкладення	фінансовий результат від проєкту	погашення кредиту	чистий грошовий потік	коєф. дисконтування
2023									1547,6				1547,6	
2024	10000	10	102000	76500	25500	19600	5900	1062	4838	20000	-13614,4		4838	1,57
2025	12500	12	150000	112500	37500	20800	16700	3006	13694	5000	-4920,4		13694	1,69
2026	15000	13	187500	141000	46500	25000	21500	3870	17630		12709,6	10000	17630	1,83

Джерело: визначено автором

Результати розрахунку показників ефективності інвестиційного проєкту наведені на рис. 3.3.

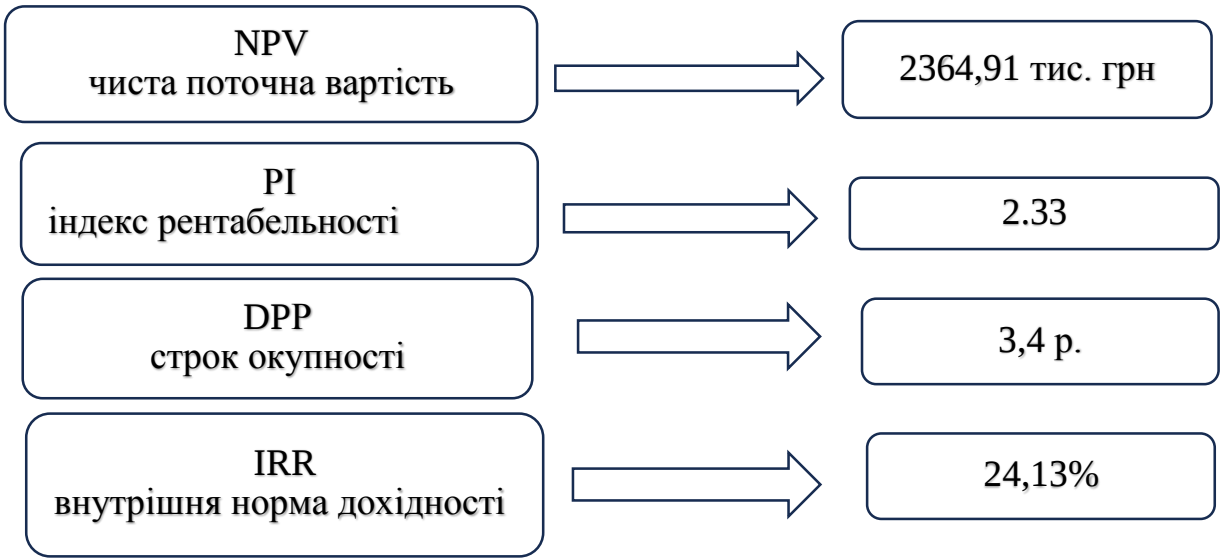

Рис. 3.3 Основні показники ефективності проєкту

Джерело: визначено автором

Як видно з результатів розрахунку, проєкт є ефективним, строк окупності якого 3,4 р., при нормі дохідності 24,13%.

Також була визначена ІП даного проєкту за запропонованою методикою. Для оцінки даного проєкту було залучено 25 експертів (керівний склад та технічні співробітники), в результаті чого була визначена маркетингова, соціальна, екологічна, фінансова, техніко-технологічна привабливість. Результати розрахунків наведені в табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Результати розрахунку ІП проєкту

Показник	Значення
Маркетингова привабливість	
зростання долі ринку	1,8
темپ зростання виробництва	2,8
коефіцієнт маркетингової віддачі	2,1
Економічна привабливість	
темп зростання продуктивності праці та грошових потоків	2,4
рівень зростання капіталізації підприємства	1,3
Техніко-технологічна привабливість	
інноваційна активність	1,7
коефіцієнт нарощування виробничих потужностей	1,5
коефіцієнт оновлення основних фондів	0,8
зростання фондоозброєності	2,1
Фінансова привабливість	
відповідність коефіцієнта покриття нормативному значенню	0,9
відповідність коефіцієнта автономії нормативному значенню	1,2
темп зростання рентабельності активів	0,7
темп зростання оборотності готової продукції активів	1,4
Соціальна привабливість	
скорочення плинності кадрів	0,9
темп зростання робітників, зайнятих інноваційною діяльністю	2,09
Екологічна привабливість	
темпи зниження частки відходів у стічні води та твердих відходів	0,8
темпи зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферу	0,5

Джерело: визначено автором

При розрахунку інтегрального показника слід враховувати наступні межі: якщо значення інтегрального показника знаходиться у межах від 0 до 0,5

– ІІ дуже низька; в межах від 0,5 до 1 – низька; в межах від 1 до 1,5 – середня; вище 1,5 – висока.

Як бачимо за всіма групами показники мають високе значення, тільки екологічна привабливість знаходиться на середньому рівні.

Висновки до розділу 3

1. Запропоновано методику оцінки ІІ підприємства, яка включає три напрями (оцінка фінансового стану, ринкового середовища та корпоративної культури). Дані напрями включають від 9 до 15 показників. Так, оцінка ІІ підприємства довела, що ФІ має високу ІІ.

2. Визначено сильні та слабкі сторони підприємства. Так, до сильних сторін підприємства слід віднести високий кадровий потенціал, частку ринку, широкий асортимент препаратів, високий рівень корпоративної культури. До слабких сторін віднесено залежність від сировини імпортера, слабкий зв'язок з іншими ФІ.

3. Запропонована система показників оцінки ІІ проєкту. Дана методика включає різноманітну сукупність показників (маркетингові, фінансові, економічні, технічні, екологічні, соціальні), які слід враховувати для більш комплексної оцінки ІІ підприємства. На підставі цих показників розраховується інтегральний.

4. Оцінено проєкт, метою якого є технічне переоснащення виробництва для розробки нових препаратів. Було визначено, що даний проєкт має високу ІІ за всіма показниками. Також визначено, що проєкт є ефективним: строк окупності 3,4 р., чиста поточна вартість є позитивною, норма дохідності склала 24,13%.

ВИСНОВКИ

Отже, у роботі ми дослідили різні аспекти оцінки ІП, використовуючи комплексний підхід, що включає теоретичний аналіз, аналітичний огляд та розробку стратегічних рекомендацій. Через детальний аналіз ІП, що базується на оцінці фінансових показників, організаційної структури та інноваційної діяльності, було виявлено ключові чинники, що впливають на здатність компанії залучати інвестиції та підтримувати сталий розвиток.

Одним із важливих аспектів, що були розглянуті, є фінансова стабільність ФП. Аналіз фінансових показників, таких як рентабельність активів та капіталу, підтвердив, що компанія ефективно управляє своїми ресурсами, що є показником високої ІП. Однак, виявлені проблеми з ліквідністю та певна заборгованість вказують на потенційні ризики, які можуть вплинути на фінансову безпеку компанії в довгостроковій перспективі.

Інноваційна діяльність ФП заслуговує на особливу увагу, оскільки є одним з основних драйверів зростання та розвитку компанії. Активне впровадження нових продуктів та постійні дослідження у сфері фармацевтики створюють значний потенціал для підвищення ринкової вартості компанії. Також ФП має значну кількість отриманих патентів, що підкреслює напрям до захисту інтелектуальної власності та мінімізацію відповідних ризиків.

Стратегічне планування на основі аналізу даних виявило ряд можливостей для ФП з погляду розширення ринків, оптимізації витрат та покращення процесів. Ці заходи можуть сприяти не тільки стабілізації поточного стану компанії, але й її подальшому розвитку. Важливо, що компанія продовжує втілювати в життя інноваційні підходи та адаптуватися до змінних умов ринку, що є ключем до забезпечення її довгострокової ІП та конкурентоспроможності.

Запропоновано методику оцінки ІП підприємства. Виходячи з представленої методології, можна зробити висновок, що ІП компанії є

високою. Це визначається шляхом оцінки її фінансового стану, ринкового середовища та корпоративної культури, кожна з яких складається з 9-15 показників. Запропонована система оцінки ІП проекту є комплексною і включає різні показники з різних сфер, таких як маркетинг, фінанси, економіка, технології, екологія та соціальні фактори. Враховуючи ці показники, виводиться загальна оцінка.

Оцінено інвестиційний проєкт – технічне переоснащення виробництва для розробки нових ЛЗ. Визначено, що цей проєкт є ефективним та високо інвестиційно привабливим за всіма показниками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белобородова М. Теоретико–методологічні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Соціально–економічні проблеми і держава*. 2020. Вип. 2(23). С. 3–13. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2020/20bmvppp> (дата звернення: 26.11.2023).
2. Інвестиційна активність підприємств з виробництва продукції з високою доданою вартістю в умовах обмежених ринків: парадигма та механізми забезпечення: монографія / Н. Ю. Брюховецька та ін. Київ, 2019. 388 с.
3. Венгуренко Т. Г., Плахотнюк В. В. Аналіз інвестиційної привабливості України. *Бізнес Інформ*. 2020. № 4. С. 103–111.
4. Гончаренко Д. О. Теоретичні підходи та методологічні засади розвитку фармацевтики України в умовах європейської інтеграції. *Бізнес Інформ*. 2021. № 5. С. 194–201.
5. Гулик Т. В., Горб Є. Ю. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів з урахуванням ризиків в умовах невизначеності. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Т. 31(70), № 6. С. 99–106.
6. Дані аналітичної системи дослідження ринку «PharmXplorer». «Фармстандарт» компанії «Proxima Research». URL: <https://proximaresearch.com/> (дата звернення: 30.04.2024).
7. «Дарниця» розповідає про тренди розвитку діджитал–маркетингу фарми в 2022 році. Експертна думка. URL: https://www.darnitsa.ua/press-center/novinikompan/darnitsya-viznachila-strategichno-vazhlivinapryamki-dlya-rozvitku-didzhital-marketingu-v-2022-rotsi?utm_source=press%20release&utm_medium%-20=article&utm_campaign=pharmadigitalday (дата звернення: 30.04.2024).

8. Жуков В. В. Методичні підходи до оцінки привабливості інвестиційних проектів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 13, ч. 1. С. 100–105.

9. Жуков В. В. Оцінка інвестиційного проекту як спосіб відбору найбільш привабливих проектів. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 1(2). С. 94–97.

10. Загальна вартість трьох українських фармкомпаній становить \$1,6 млрд – рейтинг. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/pharmacy/700528> (дата звернення: 30.04.2024).

11. Індекс інвестиційної привабливості України тримається в нейтральній площині. *FinPost*. 2018. URL: <https://finpost.com.ua/news/9159> (дата звернення: 30.04.2024).

12. SMIDA: офіційний сайт. URL: <https://smida.gov.ua> (дата звернення: 30.04.2024).

13. Ковтун Н. В. Особливості оцінювання ефективності інвестиційної діяльності на мікрорівні. *Облік і фінанси АПК: освітній портал*. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/osoblivosti-ocinyuvannya-efektivnosti-investiciynoi-diyalnosti-na-mikrorivni> (дата звернення: 30.04.2024).

14. Козяр Н. О. Методичні підходи до оцінки інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2019. № 16. С. 67–75.

15. Кондратенко Н. О., Волкова М. В. Особливості управління реалізацією інвестиційних проектів на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2019. № 6. С. 176–181.

16. Костюк Г. В., Лясковська О. А. Інноваційно-інвестиційний розвиток підприємств фармацевтичної галузі. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 24. С. 59–63.

17. Кубарева І. В. Механізм забезпечення інвестиційної привабливості підприємства: сутність, особливості формування та засади функціонування. *Бізнес Інформ*. 2014. № 7. С. 82–88.

18. Щотижневик Аптека: офіційний сайт. URL: <https://www.apteka.ua/article/459892> (дата звернення: 30.04.2024).
19. Законодавство України: офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/117/99> (дата звернення: 30.04.2024).
20. АТ «Фармак»: офіційний сайт. URL: <https://farmak.ua/ru/about/> (дата звернення: 30.04.2024).
21. Методичні рекомендації з розробки бізнес-планів інвестиційних проектів : наказ Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010 р. № 73. URL: <http://old.phm.gov.ua/m%D1%96ska-rada/upravl%D1%96nnya-v%D1%96dd%D1%96li/uprav-ekonom%D1%96ki/%D1%96nformats%D1%96ya-pro-v%D1%96d/programi-rozvitku-0> (дата звернення 25.04.2024).
22. Мехеда Н. Г., Гладун Я. І. Застосування бенчмаркінгу та проблеми його розвитку в Україні. URL: http://www.rusnauka.com/6_PNI_2013/Economics/6_129925.doc (дата звернення: 30.04.2024).
23. Нікітюк В., Шікіна Т. Фармацевтична галузь України – інтеграція в європейський та світовий ринок чи тупцювання на місці? *Аптека*. 2019. № 30. URL: <https://www.apteka.ua/article/510294> (дата звернення: 30.04.2024).
24. Нестерова С. В. Методи оцінки ефективності інвестицій: сутність та характеристики. *Економіка і суспільство*. 2018. № 19. С. 1105–1110. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/3> (дата звернення: 30.04.2024).
25. Петренко Л. А., Кириленко В. Ю., Терещенко Ю. В. Проблеми та перспективи інтелектуальної власності у фармацевтичній галузі України. *Економіка та держава*. 2021. № 6. С.110–117.
26. Пилипак О. В. Теоретичні та методологічні аспекти оцінки економічної привабливості інвестиційних проектів. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. № 3(3). С. 131–136.

27. Пилип'як О. В., Сачинська Л. В. Особливості й проблеми оцінки ефективності інвестиційних проектів в сучасних умовах. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. Т. 2, № 6. С. 75–85.

28. Про затвердження Порядку та методології проведення оцінки інвестиційного проекту із значними інвестиціями: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лип. 2021 р. № 819. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/498270___685159 (дата звернення: 30.04.2024).

29. Посилкіна О. В. Інноваційно-інвестиційний розвиток фармацевтичного виробництва: проблеми фінансового забезпечення: монографія. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2002. 318 с.

30. Посилкіна О. В., Гладкова О. В. Удосконалення системи показників оцінки фінансового стану вітчизняних підприємств – виробників лікарських засобів з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансового аналізу. *Бізнес Інформ*. 2020. № 2. С. 236–244.

31. Про затвердження Порядку та критеріїв оцінки економічної ефективності проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лип. 2012 р. № 684. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/6842012-п> (дата звернення 28.11.2023).

32. Протасюк Л. Вітчизняна фармацевтична індустрія та ринок лікарських засобів у 2021 році. URL: <https://thepharma.media/uk/marketing/26979-vitciznyanafarmaceuticna-industriya-ta-riнок-likarskix-zasobiv-u2021-roci-25102021> (дата звернення: 30.04.2024).

33. Рзаєв Г. І., Вакулова В. О. Методичні підходи оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2016. № 1. С. 141–149.

34. Семенчук Л. І., Мороз С. О. Інвестиційна привабливість підприємства та методи її оцінювання. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 11. С. 898–901.

35. Скалюк Р. В., Лоїк О. І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2016. № 1. С. 115–122.

36. Топ–10 фармацевтичних компаній за рівнем доходу в 2023 році. URL: <https://thepharma.media/uk/business/34693-top-10-farmaceuticnih-kompanii-za-rivnem-doxodu-v-2023-roci-24042024> (дата звернення: 30.04.2024).

37. Усов М. А., Гаврись О. О. Сусліков С. В. Інвестиційна привабливість інноваційних проектів. *Приазовський економічний вісник*. 2019. № 2(13). С. 189–194. URI: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/2_13_uk/32 (дата звернення 30.05.2023 р.).

38. Фармацевтика України 2021. Інфографічний довідник. URL: https://businessviews.com.ua/ru/get_file/id/the-infographics-report-pharmaceuticalindustry-of-ukraine-2021 (дата звернення: 30.04.2024).

39. Фармбюджет 2024. Фінансово–економічне середовище для функціонування індустрії: прогноз 2024. URI: <https://events.proximaresearch.com/farmbudget-2024/uk/> (дата звернення 30.03.2024 р.).

40. Янковий О., Мельник Н. Модифікована внутрішня норма прибутку як критерій фінансової оцінки інвестиційного проекту. *Економіст*. 2021. № 9. С. 82.

41. Alexey An, Bakytkan Dauletbaev, Eugene Levner. Computational Linguistics and Intelligent Text. *Processing Lecture Notes in Computer Science*. 2014. Vol. 84. P. 404–416.

42. Arthur G. Cook. Forecasting for the pharmaceutical industry. Burlington: Gower Publishing Limited, 2006. 160 с.

43. The 2020 EU Industrial RD Investment Scoreboard / N. Grassano et al. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020. 113 p.

44. Jorion Ph. Value at risk: The new benchmark for management financial risks. New York: McGrawHill, 2017. 603 p.

45. Starostina A. O., Nagachevska T. V., Malova T. Y. International investment attractiveness of the Ukrainian pharmaceutical industry. *Економічний вісник ВДНЗ УДХТУ*. 2021. № 2(14). P. 52–64.
46. Tormay P. Big Data in Pharmaceutical RD: Creating a Sustainable RD Engine. *Pharmaceut. Med.* 2015. Vol. 29(2). P. 87–92.
47. Ocean Media Plus. URL: <https://www.oceanmedia.plus/> (Date of access: 30.04.2024).
48. Patrick M., French N. The internal rate of return (IRR): projections, benchmarks and pitfalls. *Journal of Property Investment Finance*. 2016. Vol. 34, № 6. P. 664–669.
49. Statista: web portal. URL: <https://www.statista.com/> (Date of access: 30.04.2024).
50. The Pharma and Biotech 2017 Preview. *Evaluate Ltd.* 2017. № 7. P. 14.

ДОДАТКИ

БАЛАНС 2022 рік

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	187 218.00	182 963.00
первісна вартість	1001	339 388.00	351 348.00
накопичена амортизація	1002	152 170.00	168 385.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	743 682.00	547 541.00
Основні засоби	1010	3 581 922.00	3 630 569.00
первісна вартість	1011	6 043 595.00	6 524 482.00
знос	1012	2 461 673.00	-2 893 913.00
Інвестиційна нерухомість	1015	341.00	191.00
первісна вартість	1016	3 122.00	3 122.00
знос	1017	2 781.00	2 931.00
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	5 042.00	6 939.00
інші фінансові інвестиції	1035	630 231.00	708 097.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	6 140.00	5 285.00
Інші необоротні активи	1090	166 691.00	81 861.00
Усього за розділом I	1095	5 321 267.00	5 163 446.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 633 802.00	1 710 625.00
Виробничі запаси	1101	852 314.00	863 617.00
Незавершене виробництво	1102	191 724.00	126 352.00
Готова продукція	1103	557 024.00	680 312.00
Товари	1104	34 740.00	40 944.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 544 025.00	2 395 412.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виплатою авансами	1130	118 153.00	717 562.00
з бюджетом	1135	160 211.00	128 509.00
з нарахований доходів	1140	0.00	3 000.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 633.00	5 293.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	271 546.00	400.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	980 455.00	1 101 288.00
Рахунки в банках	1167	980 455.00	1 101 288.00
Витрати майбутніх періодів	1170	8 240.00	6 237.00
Інші оборотні активи	1190	2 646.00	379.00
Усього за розділом II	1195	4 726 711.00	6 068 705.00
Баланс	1300	10 047 978.00	11 232 151.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пабовий) капітал	1400	36 366.00	36 366.00
Додатковий капітал	1410	30 479.00	29 253.00
Накопичені курсові різниці	1412	9 195.00	7 970.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	8 081 964.00	9 354 574.00
Усього за розділом I	1495	8 148 809.00	9 420 193.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	37 123.00	124 540.00
Пенсійні зобов'язання	1505	155 403.00	114 233.00
Довгострокові кредити банків	1510	148 347.00	114 611.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	94 368.00	41 537.00
Усього за розділом II	1595	435 241.00	394 921.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	161 141.00	38 185.00
товари, роботи, послуги	1615	745 347.00	920 409.00
розрахунками з бюджетом	1620	120 618.00	48 675.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	104 664.00	43 898.00
розрахунками зі страхування	1625	11 623.00	225.00
розрахунками з оплати праці	1630	356 734.00	327 561.00
за одержаними авансами	1635	12 200.00	26 707.00
за розрахунками з учасниками	1640	436.00	436.00
Поточні забезпечення	1660	32 334.00	31 902.00
Доходи майбутніх періодів	1665	3 583.00	1 482.00
Інші поточні зобов'язання	1690	19 912.00	21 455.00
Усього за розділом III	1695	1 463 928.00	1 417 037.00
Баланс	1900	1 047 978.00	11 232 151.00

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

2022 рік

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7 774 735.00	9 205 794.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	3 115 014.00	4 041 082.00
Валовий: прибуток	2090	4 659 721.00	5 164 712.00
Інші операційні доходи	2120	17 389.00	14 225.00
Адміністративні витрати	2130	917 136.00	1 013 613.00
Витрати на збут	2150	1 171 382.00	1 530 079.00
Інші операційні витрати	2180	1 360 938.00	627 952.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1 227 654.00	2 007 293.00
Дохід від участі в капіталі	2200	4 479.00	3 949.00
Інші фінансові доходи	2220	14 541.00	17 647.00
Інші доходи	2240	303 031.00	32 991.00
Фінансові витрати	2250	47 756.00	42 010.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1 501 949.00	2 019 870.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-274 890.00	-381 947.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1 227 059.00	1 637 923.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	2 718 069.00	3 092 967.00
Витрати на оплату праці	2505	1 478 591.00	1 624 777.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	281 922.00	295 558.00
Амортизація	2515	555 151.00	509 760.00
Інші операційні витрати	2520	1 606 261.00	1 689 664.00
Разом	2550	6 639 994.00	7 212 726.00

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2023 рік

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	182 963.00	195 609.00
первісна вартість	1001	351 348.00	387 773.00
накопичена амортизація	1002	168 385.00	192 164.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	547 542.00	415 470.00
Основні засоби	1010	3 630 569.00	3 606 686.00
первісна вартість	1011	6 524 482.00	6 918 913.00
знос	1012	2 893 913.00	3 312 227.00
Інвестиційна нерухомість	1015	191.00	95.00
первісна вартість	1016	3 122.00	3 029.00
знос	1017	2 931.00	2 934.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	6 939.00	6 402.00
інші фінансові інвестиції	1035	708 097.00	1 031 358.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5 285.00	6 011.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізичні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	81 861.00	192 828.00
Усього за розділом I	1095	5 163 447.00	5 454 459.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 710 625.00	2 046 319.00
Виробничі запаси	1101	863 017.00	1 147 736.00
Незавершене виробництво	1102	126 352.00	149 069.00
Готова продукція	1103	680 312.00	691 147.00
Товари	1104	40 944.00	58 366.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 393 591.00	2 517 108.00

Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	294 803.00	196 489.00
з бюджетом	1135	128 509.00	43 068.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	3 000.00	3 801.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	486 380.00	572 334.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	400.00	469 358.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 101 288.00	2 121 034.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	1 101 288.00	2 121 034.00
Витрати майбутніх періодів	1170	6 237.00	10 140.00
Частка <u>перестраховика</u> у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	379.00	43.00
Усього за розділом II	1195	6 125 212.00	7 979 694.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	11 288 659.00	13 434 153.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	36 366.00	36 366.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	29 253.00	32 571.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	7 969.00	11 288.00
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9 400 910.00	10 954 078.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	9 466 529.00	11 023 015.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	124 540.00	180 889.00
Пенсійні зобов'язання	1505	114 233.00	124 920.00
Довгострокові кредити банків	1510	114 611.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	41 537.00	130 509.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	394 921.00	436 318.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0.00	
Короткострокові кредити банків	1605	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	38 184.00	180 988.00
товари, роботи, послуги	1615	920 410.00	1 095 240.00
розрахунками з бюджетом	1620	58 848.00	152 464.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	54 069.00	136 946.00
розрахунками зі страхування	1625	225.00	10 710.00
розрахунками з оплати праці	1630	327 561.00	471 009.00
за одержаними авансами	1635	26 707.00	8 942.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) 2023 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 690 236.00	7 774 735.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	4 424 513.00	3 115 014.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	5 265 723.00	4 659 721.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	22 563.00	17 389.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	1 168 504.00	917 136.00
Витрати на збут	2150	1 575 678.00	1 171 382.00
Інші операційні витрати	2180	707 640.00	1 360 938.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1 836 464.00	1 227 654.00
Дохід від участі в капіталі	2200	3 398.00	4 479.00
Інші фінансові доходи	2220	91 363.00	14 541.00
Інші доходи	2240	41 576.00	359 539.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	65 078.00	47 756.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	3 103 212.00	2 718 069.00
Витрати на оплату праці	2505	2 031 085.00	1 478 591.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	352 207.00	281 922.00
Амортизація	2515	555 740.00	532 990.00
Інші операційні витрати	2520	2 172 597.00	1 552 898.00
Разом	2550	8 214 841.00	6 564 470.00